

980911-1

Sama skutečnost, že k bytostné povaze času náleží ono „přicházení“ toho, co „ještě není“, zejména pak přicházení času samého, musí být důkladně prošetřena a náležitě interpretována. Představa starých Řeků, která dala základ tzv. kauzalizmu, totiž že budoucnost je generována minulostí, je naprosto nedržitelná. Vždycky se před námi otvírá otázka, odkud se berou skutečnosti naprosto „nové“. Pokus redukovat tuto novost na pouhé zdání a převést resp. odvysvětlit problém poukazem na ustavičný návrat téhož, tedy pokus neuznat možnost nového, nedává dost smysl a je třeba jej spíše psychologicky odvysvětlit (převést na náladu, odvodit ze závratí a úzkosti atd). Jde tedy o dvě oázky: a) odkud se bere čas a b) odkud se berou nové věci. A protože víme, že ne vše nové je lepší než staré (ať už na to vezmeme jakoukoli míru), aprotože přinejmenším nesmírně dlouhodobý (miliardy let trvajících) vývoj života (živých bytostí) svědčí o jakémisi směřování či tropismu (tzv. negentropii), musíme připustit ještě třetí otázku, totiž c) odkud se bere ono rozlišení mezi lepším a horším a na čem všem takové rozlišování a rozhodování záleží.

(Praha, 980911-1.)